

قسمت دوم

ارزباجی ساختاری

رادیو بین الملل کانادا

RCA

● شورا و نظارت کانادا
برگردان: لیلا رضایی

بودجه مورد نیاز برای این کار فراهم نیامد. رادیو بین المللی RCI از فرکانس‌های پخش رادیویی که در اختیار آن قرار داده شده بود به تمامی بهره برد و علاوه بر آن از اعتبارات غیرمنقول توافق مالی برای استقرار دستگاه‌های فرستنده خود در ساکویل (Sackville) هم استفاده کرد. این رادیو توانست در زمینه پوشش دادن قاره آسیا هم توافقاتی با ایستگاه‌های تقویت امواج به دست آورد. به علاوه، پیشنهاد داد تا آنتن‌های این رادیو در ساکویل برای پوشش بهتر نیمکره غربی تغییر جهت داده شوند که این پیشنهاد هم مشروط به تأمین بودجه تکمیلی بود. در طول مدت پیش‌بینی شده در توافق مالی، رادیو بین المللی RCI چندین توافق همکاری با ایستگاه‌های رادیویی خارجی حاصل کرد که بر اساس آنها، ایستگاه‌های مورد نظر سرویس امواج کوتاه RCI را تکمیل می‌کردند تا این رادیو بهتر بتواند مخاطبان خود را پوشش دهد. این رادیو، گذشته از فعالیت‌های ذکر شده، به گسترش و بهبود سایت اینترنتی خود نیز همت گماشت و همچنین در اقدامی بدیع، هر روز خلاصه اخبار روز را برای مخاطبان علاقه‌مند، به وسیله پست الکترونیکی

تا ماه مه سال ۲۰۰۱، رادیو بین المللی کانادا (RCI) گذشته از دستیابی به اهدافی که در توافق مالی مشخص شده بود و این رادیو می‌بایست در زمان تعیین شده آنها را تحقق بخشید، تلاش‌هایی نیز برای بهبود بازار کار خود و برقراری همکاری‌های بین المللی آغاز کرده بود تا بتواند سرمایه‌گذاری‌های بهتری در زمینه ساخت برنامه‌های کانادایی انجام دهد. RCI تا این تاریخ بسیار کوشیده بود تا برنامه‌های کانادایی را برای استفاده مخاطبان جهانی تغییر دهد و این برنامه‌ها را با نیازهای جهانی سازگار نماید. اما این تلاش‌ها در ماه مه سال ۲۰۰۱ به دلیل تنگناهای مالی متوقف شد. رادیو بین المللی RCI بر اساس تعهداتی که به موجب توافق مالی پذیرفته بود هر هفته حدود ۲۰۰ ساعت برنامه برای مناطق تعیین شده پخش می‌کرد که این مقدار بسیار بیشتر از ۱۵۰ ساعت برنامه مورد نیاز بود. این رادیو به پنج زبان خارجی تعیین شده برنامه پخش می‌کرد. البته پس از مشاوره با MAECI پیشنهاد شد که سه زبان دیگر (ژاپنی، آلمانی و پرتغالی برزیلی) هم به این زبان‌ها افزوده شود. شرط اجرای این پیشنهاد، اختصاص بودجه اضافی بود و به همین دلیل رادیو بین المللی هرگز موفق به اجرای آن نشد زیرا

می‌فرستاد. این دو اقدام اخیر از مرز تعهدات توافق مالی نیز فراتر می‌رفت.

رادیو بین‌المللی کانادا براساس شروط و قیود توافق مالی، فعالیت‌های محلی خود را حفظ کرد. البته در این توافق درصد تولیدات محلی قید نشده بود. اما ترکیب برنامه‌های جدید و تکرار تولیدات سازمان رادیو کانادا (SRC) به‌صلاحدید و نظر مدیران RCI و SRC سپرده شده بود. اما در تمامی توافق‌های مالی آتی که با رادیو بین‌المللی صورت می‌گیرد لازم است که به‌روشنی میزان توقعات مورد نظر از برنامه‌های محلی قید شود تا عبارت «بقیه ساعت‌های پخش را با برنامه‌های داخلی پر کنید» معیاری برای اجرا، داشته باشد.

به‌طور خلاصه باید گفت رادیو بین‌المللی به‌موارد قیدشده در توافق، احترام گذاشته و گزارش‌های مورد نیاز را فراهم آورده است. البته برخی موارد وجود داشت که انتقال بخشی از اعتبار را به سرمایه‌ایجاب می‌کرد و اقدامات لازم در این موارد سود و بهره بیشتری را برای این رادیو به ارمغان آورده است. به‌هرحال رادیو بین‌المللی در تمام این موارد، دلایل موجهی در گزارش سالانه خود ارائه کرده که این نقل و انتقالات را به‌روشنی توجیه می‌کند. گذشته از احترام به شرایط ویژه توافق و تولید برنامه‌های معین برای مخاطبان خارجی، رادیو بین‌المللی اقداماتی چند برای بهبود تولیدات خود در پیش گرفت تا از یک سو برنامه‌های جذاب‌تری برای مخاطبان خارجی فراهم آورد و از دیگر سو روابط محکم و استواری با دیگر شبکه‌های رادیویی ایجاد کند تا از این طریق نیز بر تعداد مخاطبان جهانی خود بیفزاید. رادیو بین‌المللی همچنین کوشید تا با بهره‌گرفتن از امکانات و تجهیزات مدرن مانند ابزار مونتاز و سی‌دی در پخش برنامه، کیفیت پخش برنامه‌های خود را بهبود بخشد.

در آن زمان در برخی مصاحبه‌ها، گروهی از منتقدان خاطر نشان کرده بودند که بیشترین تکیه این رادیو در برنامه‌های مربوط به نیمکره شرقی بر مسائل بین‌المللی و تجارت جهانی است. از آن پس **رادیو بین‌المللی** جهت‌گیری‌های تازه خود را افزایش داد. از آن جمله می‌توان به پوشش کنفرانس‌های جهانی و تولید تعدادی مجموعه‌برنامه‌های ویژه اشاره کرد که اهم آنها عبارتند از:

- o برنامه **تصمیم عملی** در اوکراین، پیش از انتخابات
- o پوشش خبری چندین رویداد در کانادا از جمله فعالیت‌های فرهنگی (مانند جشنواره بین‌المللی جاز در مونترآل و جشنواره فرانکوفولی (Francofolies) که آن هم در مونترآل برگزار شد)، مسائل اجتماعی (مانند کنفرانس‌هایی در زمینه هموفیلی و قربانیان آن در مونترآل و همچنین کنفرانس جهانی در زمینه کودکان جنگ زده) و نیز حوادث سیاسی از جمله ملاقات وزیران مختلف **رادیو بین‌المللی** همچنین اقداماتی پژوهشی در زمینه مخاطبان آغاز کرد و در کنار آن کوشید تا تحقیقاتی درباره خدماتی که به گروه‌های اقلیت مخاطبان خارجی ارائه می‌دهد به عمل آورد. در

کنار این اقدامات، تلاش‌های مؤثری از سوی این رادیو به کار گرفته شد تا این شبکه رادیویی بتواند نقش سرگروه سازمان تحقیقات بین‌المللی در زمینه مخاطب را به دست آورد. **رادیو بین‌المللی** برای تحقق بخشیدن به این آرمان با بسیاری از شبکه‌های رادیویی بین‌المللی رابطه برقرار کرد و مجموعه کنفرانس‌های دوسالانه **دفیس** را ادامه داد. این رادیو دست به تولید برنامه‌های مشارکتی با دیگر شبکه‌های رادیویی خارجی زد، از آن جمله باید به برنامه زنده‌ای اشاره کرد که **رادیو بین‌المللی کانادا** با مشارکت یک شبکه خارجی در چین پخش کرد.

برخی از ارزیابان و منتقدان برنامه‌های **رادیو بین‌المللی** چنین اظهار نظر کرده‌اند که این شبکه رادیویی، اقدامات ابتکاری در زمینه نقل و انتقال و جابه‌جایی اعتبارات مالی خود انجام داده است. مثلاً اینکه این رادیو برای بخش‌های مختلف خود سرگروه‌هایی تعیین کرده که هر کدام از آنها مسئولیت‌های مختلف و چندگانه‌ای دارند. هدف از چنین اقدامی این بوده است که رادیو بین‌المللی بتواند در موارد ناگهانی و حوادث غیرمنتظره مانند حادثه ۱۱ سپتامبر، اقدامات و برنامه‌ریزی‌های تازه خود را به‌خوبی هدایت کند و در برابر حوادث رخ داده به سرعت واکنش نشان دهد.

برای ارزیابی بهتر بازده فعالیت‌های رادیو بین‌المللی می‌توان موارد زیر را به‌عنوان مهم‌ترین نتایج اقدامات این شبکه رادیویی ذکر کرد:

- o جذب نیروی کار
- o صرفه‌جویی در تولید برنامه‌ها به‌مدد تجزیه و تحلیل‌های مقایسه‌ای که امکان این صرفه‌جویی را بدون برجا نهادن تأثیر منفی بر تولید فراهم می‌آورد
- o استفاده بیشتر از اینترنت به‌عنوان وسیله‌ای برای دست‌یابی به اطلاعات و اخبار متنوع که امکان بهبود تولید را در زمینه آماده کردن برنامه‌ها نیز در اختیار عوامل برنامه‌ساز قرار می‌دهد
- o بهبود قابلیت و ظرفیت تولید دیجیتالی به‌این‌هدف که **رادیو بین‌المللی** بتواند به‌راحتی بر میزان تولید برنامه‌های خود بیفزاید و آنها را با رسانه‌های گوناگون تطبیق دهد
- o کاربرد تجهیزات پخش دیجیتالی برای بهبود کیفیت سیگنال‌ها

در اینجا لازم است یادآوری شود که اقدامات پیش‌بینی‌شده برای بهبود کیفیت برنامه‌های **رادیو بین‌المللی** می‌بایست اهدافی را که سازمان تولید برنامه‌ها در جهت تطبیق برنامه‌های این رادیو با مقتضیات مخاطبان جهانی تعیین کرده بود مدنظر قرار دهد. برنامه‌های ملی بیشتر برای کانادایی‌های مقیم کشورهای خارجی و همچنین آمریکایی‌ها مناسب بودند تا برای دیگر مخاطبان جهانی.

قابلیت‌های رادیو بین‌المللی کانادا

RCI (رادیو بین‌المللی کانادا) قابلیت‌هایی دارد که سبب می‌شود

این شبکه رادیویی بتواند نقشی بسیار فراتر از حدی را که از یک شبکه رادیویی انتظار می‌رود بر عهده گیرد. کارکنان این رادیو اشتیاق بسیاری برای پخش برنامه‌های بین‌المللی دارند. این شبکه رادیویی از عالی‌ترین سطوح فناوری بهره می‌برد و همین بهره‌مندی سبب شده است تا پخش برنامه‌های خود را بر امواج کوتاه جدید به راحتی و سرعت گسترش دهد.

این رادیو همچنین ارتباط تنگاتنگی با دیگر شبکه‌های پخش جهانی در کشورهای دیگر برقرار کرده است و همین نکته سبب شد تا امکان گسترش مناطق تحت پوشش خود را با کمترین هزینه فراهم کند. این امکان به مدد توافقی‌های مبادله‌ای فراهم آمد که پخش برنامه‌ها را تسهیل می‌کرد و زمینه مشارکت در تولید برنامه‌های مختلف را فراهم می‌آورد.

مخاطب

تحقیق در زمینه مخاطب شناسی

تحقیقات رادیو بین‌المللی دربرگیرنده بررسی‌هایی در زمینه مخاطب و همچنین تشکیل گروه‌های نظارت بر برنامه‌ها در کشورهای خارجی است. در میانه سال‌های دهه ۹۰، ارزیابی مخاطبان برنامه‌ها بیشتر به صورت نامه‌هایی درآمده بود که در پاسخ به تلاش برنامه‌سازان به آنها نوشته می‌شد و بیشتر حالت ستایش و تمجید داشت.

اما تحقیقات کمی رادیو بین‌المللی بر آمار و ارقامی تکیه دارد که توسط BBC و آمریکایی‌ها انجام گرفته است. این تحقیقات در زمینه مخاطبان جهانی و تبدلات غیررسمی با دیگر شبکه‌های بین‌المللی است. نتایج این بخش از تحقیقات نشان می‌دهد که مخاطبان هفتگی رادیو بین‌المللی RCI رقمی حدود دومیون (بر اساس آمار دقیق) و نزدیک به پنج میلیون (بر پایه آمار تقریب) را تشکیل می‌دهند. تعداد بازدیدکنندگان سایت اینترنتی این رادیو اطلاعات اندکی را در زمینه علایق مخاطبان نشان می‌دهد. صفحات بازدید شده سایت اینترنتی و تقاضاهایی که از سوی بازدیدکنندگان برای دریافت اخبار روز وجود دارد ارقام مفیدی را در اختیار می‌گذارد اما این ارقام را بدون در دست داشتن داده‌های مقایسه‌ای نمی‌توان به آسانی تحلیل و تفسیر کرد.

رادیو بین‌المللی تحقیقات کمی خود را در زمینه مخاطب با استفاده از گروه‌های نظارت و همچنین پی‌گیری فعالیت‌های برنامه‌سازی در کشورهای مورد نظر خود گسترش داده است. هرچند که در حقیقت، پیوستن مخاطبان از چهار گوشه جهان و فراهم آوردن زمینه به‌کارگیری نتایج این تحقیقات بی‌شک با کنترل‌های کیفی مشخصی روبه‌رو خواهند بود. RCI بر آن است که با در نظر گرفتن محدودیت بودجه منظور شده، این تحقیقات را تا اندازه‌ای به هدف اصلی خود که پوشش دادن تمام مناطق جغرافیایی است نزدیک کند. زیرا به‌هرحال حتی در مورد دستیابی مؤثر به مناطق تعیین‌شده، رادیو بین‌المللی باید تحقیقاتی همیشگی را در زمینه بازارهای جهانی انجام دهد.

برنامه‌های رادیو بین‌المللی کانادا

مخاطب و ویژگی‌های آن از این نظر برای رادیو بین‌المللی کانادا اهمیت دارد که این شبکه رادیویی بر این اساس بتواند برنامه‌های خود را به درستی جهت دهد و به اهداف راهبردی خود دست یابد. ناکافی بودن اعتبارات مالی در آغاز سال‌های ۹۰ برنامه‌های رادیو بین‌المللی را به گونه‌ای ناخواسته و ناخودآگاه به سوی مخاطبان کانادایی که در کشورهای خارجی اقامت داشتند هدایت کرد و همین رویکرد، این شبکه رادیویی را از توجه به مخاطبان جهانی بازداشت. هرچند کانادایی‌های مقیم کشورهای خارجی از طریق اینترنت هم می‌توانستند به اخبار کانادا دست پیدا کنند. در ۱۹۹۷، رادیو بین‌المللی دست‌یابی به مخاطبانی از کشورهای اوکراین، روسیه، چین، خاورمیانه و آمریکای لاتین را مورد توجه

پخش برنامه بر امواج کوتاه به رادیو بین‌المللی کانادا این امکان را می‌بخشد تا هم محتوا، هم زمان و هم فرکانسی را که می‌تواند به برنامه‌های خود اختصاص دهد، تحت کنترل درآورد. باین همه حفظ فرکانس‌ها و کنترل کیفیت دریافت صدا کار دشواری است؛ زیرا امواج کوتاه نزد مخاطبانی که امکان شنیدن برنامه‌های رادیویی را به روش‌های دیگر در اختیار دارند، عمومیت کمتری یافته است.

قرار داد. در ابتدا بیشتر تمایل بر این بود که مخاطبان مورد نظر با اصطلاح «زبان» و «منطقه جغرافیایی» مشخص شوند اما در فضای ارتباطی رقابتی امروزی، بهتر خواهد بود اگر در زمینه مخاطبان اطلاعات مشخص شده بیشتری در اختیار داشته باشیم.

مخاطبان جهانی نیازمند اخبار و اطلاعات محتوایی بیشتری هستند تا بتوانند دیدگاه‌های کشور کانادا را درک کنند. بدون این اطلاعات، مخاطبان نخواهند توانست مناسب برنامه‌های ملی کانادا را دریابند. به عبارت دیگر باید گفت بیشترین بخش از اخبار کانادا از جذابیت اندکی برخوردارند.

امروزه میان رادیو BBC و رادیوهای دیگرکشورها در زمینه مخاطبان رادیوی بین‌المللی و تلویزیون تجاری رقابت بسیاری وجود دارد. در بسیاری از کشورها، تنها افرادی می‌توانند از اخبار تلویزیون مطلع شوند که به آنتن ماهواره‌ای دسترسی داشته باشند. در نتیجه کانادا باید قابلیت برقراری ارتباط با سلیقه‌ها و علایق محلی را داشته باشد تا بتواند مخاطبان خود را جذب کند. اینکه رادیو بین‌المللی کانادا توانسته است مخاطبان جهانی برنامه‌های خود را بشناسد امتیاز دیگری به امتیازات آن می‌افزاید.

پرداخت برنامه‌ها

دایره انتخاب روش‌های پخش رادیویی موارد زیر را در بر می‌گیرد: امواج کوتاه (به صورت مستقیم یا با استفاده از ایستگاه‌های تقویتی)، ماهواره یا اینترنت. روش‌های پخش غیرمستقیم شامل پخش برنامه از طریق ماهواره به همراه ایستگاه‌های همکار و شبکه‌های رادیویی کابلی می‌شود. فهرست برنامه‌های کانادایی ممکن است برنامه‌های خارجی با برجسب رادیو بین‌المللی کانادا و بر اساس نیازها یا پسندهای محلی را در بر گیرد. در برخی از مصاحبه‌ها، افراد مصاحبه‌شونده عقیده داشته‌اند که همواره فناوری، عرصه رقابت شبکه‌های مختلف رادیویی نیست بلکه باید از راه و روش ارجاع مفاهیم موجود به مخاطبان شایسته، آگاه بود.

پخش برنامه بر امواج کوتاه به رادیو بین‌المللی کانادا این امکان را می‌بخشد تا هم محتوا، هم زمان و هم فرکانسی را که می‌تواند به برنامه‌های خود اختصاص دهد، تحت کنترل درآورد. باین همه حفظ فرکانس‌ها و کنترل کیفیت دریافت صدا کار دشواری است؛ زیرا امواج کوتاه نزد مخاطبانی که امکان شنیدن برنامه‌های رادیویی را به روش‌های دیگر در اختیار دارند، عمومیت کمتری یافته است. دسترسی به امواج کوتاه آنالوگ کار آسانی است، باین حال باید برای فرارسیدن زمانی که گیرنده‌های آنالوگ با قیمتی مناسب‌تر و پذیرفتنی‌تر - برای مخاطبانی که در زمینه قیمت آنها حساسیت دارند - وارد بازار شود استفاده از آنها را به تعویق انداخت. مسئله مهم این است که باید تا حد امکان مخاطبان کنونی را تا زمانی که وعده پخش برنامه‌های رادیویی آنالوگ بر امواج کوتاه تحقق یابد، حفظ کرد.

در کشورهای پیشرفته و همچنین برای کانادایی‌های مقیم دیگرکشورها، اینترنت و دسترسی به آن نیز روشی کاربردی است.

اما بسیاری از افراد به اینترنت دسترسی ندارند و اگر هم همه افراد بخواهند از طریق اینترنت به رادیو گوش دهند، ازدحام و ترافیک شبکه، مشکلات دیگری را به وجود می‌آورد.

فعالیت‌های تجاری

پخش رادیویی دنبال کردن برخی فعالیت‌های تجاری را ناگزیر می‌کند زیرا این فعالیت‌ها به مقتضای زمان و در راه ایجاد ارتباط با مؤسسات پخش برنامه‌ها و منابع اطلاعاتی در زمینه مخاطب عام و خاص انجام می‌شود. رادیو بین‌المللی کانادا ناگزیر از به دست آوردن شرکا و همکاری‌ها در زمینه برنامه‌سازی است و لازم است این فناوری با بازارهای منطقه‌ای هماهنگ باشد. رادیو بین‌المللی در زمینه به دست آوردن چندین شریک خارجی موفق عمل کرده است اما در ادامه لازم است منابع و انرژی بسیاری به حفظ این شرکا و گسترش دامنه ارتباطات همکاری با دیگر شبکه‌های جهانی اختصاص یابد. تکیه بیشتر بر مسائل جوانان و توجه ویژه به این قشر از اقشار اجتماع یکی از اولویت‌ها و اهداف زیربنایی کشور کانادا را تشکیل می‌دهد.

ارتباط میان رادیو بین‌المللی کانادا و سازمان رادیو کانادا

دولت کانادا از زمان تأسیس رادیو بین‌المللی RCI اعتبار مالی ویژه‌ای برای رادیوهای عمومی بین‌المللی در نظر گرفت. سازمان رادیو کانادا نیز حواله‌ای برای اختصاص به رادیوهای بین‌المللی در اختیار داشت و رادیو RCI یکی از مواردی بود که می‌توانست این حواله را در اختیار بگیرد. گذشته از این موارد، نکته قابل توجه این است که رادیو بین‌المللی از یک اعتبار مالی دیگر از سوی دولت هم بهره می‌برد. البته تعلق چنین اعتباری به این شرط بود که نتایج مورد نظر از فعالیت‌های این رادیو، استراتژی‌های آن در زمینه مقیاس بازده کاری آن و راهبردهای آن در زمینه اعلام نتایج به روشنی معین شده باشد و اینکه رادیو RCI راهبردهای جهانی سازمان رادیو کانادا را نیز مدنظر قرار دهد.

در فاصله سال‌های ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۱، رادیو بین‌المللی RCI به عنوان بخشی مجزا در دل سازمان رادیو کانادا فعالیت می‌کرد. این رادیو با حفظ هویت مشخص خود به شیوه‌ای بسیار مستقل، تحت نظارت سیاست‌های سازمان رادیو کانادا و چند سیستم مشارکت دیگر عمل می‌کرد. برنامه‌های اصلی این رادیو به زبان‌های انگلیسی و فرانسه پخش می‌شد و در کنار آن، ساعت‌هایی از پخش برنامه‌ها نیز به چند زبان خارجی اختصاص داده شده بود که برای مخاطبان خارجی تهیه و پخش می‌شدند. تولیدات رادیو بین‌المللی با برنامه‌هایی از سازمان رادیو کانادا ادغام می‌شدند. این برنامه‌ها توسط امواج کوتاه، ماهواره یا اینترنت پخش

جهت یابی

تفسیرها و گزارش هایی که هیئت بررسی کننده عمومی در زمینه سازمان رادیو کانادا در «آزمون ویژه سال» ۲۰۰۰ ارائه کرده اند، از جهاتی با شرایط رادیو بین المللی RCI نیز قابل تطبیق است؛ از این نظر که این رادیو هم ناگزیر است روند مشابهی را در زمینه مذاکره با رابط هایی که کار کنترل منابع و هدایت بودجه آن را بر عهده دارند پشت سر بگذارد.

رادیو بین المللی کانادا مؤسسه ای مشارکتی است. این رادیو از مکانیسم ویژه ای پیروی می کند که در آن رابط ها و واسطه های استراتژیک مشارکت عمده ای دارند. همچنین این رادیو باید از مشاوره های مقتضی در مسائل مربوط به سیاست گذاری در زمینه برنامه سازی و دیگر فعالیت های خود بهره برد. در محافل سیاسی دولتی هیچ قدرت و اختیار منسجم و سازمان یافته ای که بتواند اولویت های شبکه های رادیویی بین المللی را به نمایش بگذارد وجود ندارد. برای میانجی ها و واسطه های دولتی، رادیو بین المللی RCI تنها وسیله ای است که در زمینه ارائه چهره روشنی از کانادا در جهان، بهتر از دیگر شبکه های رادیویی عمل می کند. بررسی هایی که در زمینه فوق الذکر درباره سازمان رادیو کانادا

می شد. هرگاه ضرورتی رخ می نمود، رادیو بین المللی با MAECI در زمینه تغییراتی در تقویم پخش برنامه ها مشورت می کرد. مخاطبان اصلی این رادیو در درجه نخست اهالی کشورهای خارجی و در درجه دوم آن دسته از اهالی کشور کانادا بودند که در کشورهای دیگر تحت پوشش امواج رادیو بین المللی کانادا اقامت داشتند. دولت کانادا اعتبار مالی جداگانه ای به سازمان رادیو کانادا اختصاص داده بود تا هزینه فعالیت های رادیو بین المللی RCI را تأمین کند.

برخی شواهد نشان از آن دارند که رادیو بین المللی کانادا زمانی می توانست از منابع انسانی و مالی مورد نیاز خود به خوبی بهره برد که بخشی از سازمان رادیو کانادا باشد. به همین دلیل دست اندکاران این رادیو، با درایت و نکته سنجی این مسیر را برگزیده اند. اما در مقابل، نباید از یاد برد که رادیو بین المللی و هویت آن با قرار گرفتن در سازمانی گسترده و بزرگ که اعتبارات مالی آن هم داخلی است، در معرض تهدیدی جدی قرار گرفته است. در چنین شرایطی، این رادیو می تواند برنامه های داخلی را که مناسبت بسیار کمی با مخاطبان خارجی دارند از سر بگیرد و در صورتی که مخاطبان خارجی مورد نظر این شبکه رادیویی نیستند

آنچه برای رادیو بین المللی کانادا اهمیت اساسی دارد، این است که در تولیدات برنامه ای خود همچنان بر دستیابی به مخاطب جهانی تأکید ورزد. رادیو بین المللی کانادا ابزاری مناسب برای ارائه چهره ای روشن از کانادا در جهان به شمار می رود.

به عمل آمده در ارتباط با رادیو بین المللی RCI نیز مصداق می یابد: «آنچه اهمیت دارد این است که سازمان رادیو کانادا گفت و گوهایی را در زمینه دستیابی به چند واسط و میانجی مهم آغاز کرده است. هدف سازمان رادیو کانادا به دست آوردن اعتبارات مالی و احیای نقش پیشین خود در پخش رادیویی است. به نظر می رسد که سازمان رادیو کانادا تمایل دارد برای حفظ استقلال، به انزوا پناه ببرد؛ اما دیگر رادیوهای عمومی روابط تنگاتنگی با میانجی های دولتی خود دارند. به این ترتیب لازم است خدمات مشاوره ای سازمان رادیو کانادا به گونه ای برقرار شود که این رادیو بتواند روابط مستقل خویش را با دولت کانادا حفظ کند.»

پس جا دارد درباره دلیل حمایت دولت از وجود چنین شبکه جهانی ای مورد تردید واقع شود. باین همه داشتن روابط نزدیک با سازمان رادیو کانادا دلیل استواری است که بر شهرت رادیو بین المللی کانادا می افزاید و به این رادیو امکان بهبود اثربخشی برنامه ها و در اختیار گرفتن امکاناتی را اعطا می کند که دولت در زمینه برنامه سازی و تحقیق درباره مخاطب به رادیو بین المللی اختصاص داده است. از سوی دیگر افزایش سازماندهی شده کیفیت برنامه ها عامل دیگری را مطرح می کند و آن ضروری بودن اختصاص بودجه برای افزودن بر شمار زبان های مورد استفاده در پخش برنامه ها و رشد دادن فعالیت های تحقیقاتی در زمینه سنجش مخاطب است.

مسئولیت‌ها

این مسئله که مسئولیت‌های رادیو بین‌المللی کانادا RCI در زمینه جهت‌یابی، تأمین بودجه و بازده میان سه سازمان دولتی (میراث فرهنگی کانادا، MAECI و سازمان رادیو کانادا) تقسیم شده است نشان می‌دهد که بی‌شک هماهنگی مناسبی میان این هر سه واسط دولتی وجود دارد.

معیارهای مسئولیت‌ها

میانجی‌ها و واسطان دولتی (میراث فرهنگی کانادا، MAECI و سازمان رادیو کانادا) باید مخاطبان تعیین شده رادیو بین‌المللی RCI را به دقت تعریف و مشخص کنند تا این رادیو تصویری روشن از اهداف برنامه‌ای خود داشته باشد. اهداف مورد نظر باید تعیین شوند هرچند مشخص کردن معیاری برای این اهداف کار دشواری است. به نظر می‌رسد برای تعیین این معیارها باید تکیه بیشتری بر ارزیابی جایگاه برنامه‌ها در ترتیب زمانی شبکه‌های رادیویی، نفوذ و تأثیر بر مخاطب و تحلیل واکنش‌های مخاطبان قرار گیرد. به نظر می‌رسد که موفقیت رادیو بین‌المللی در جذب مخاطبان مورد نظر نشان از این دارد که از یک سو این شبکه رادیویی برنامه‌های مؤثر و سودمندی تهیه و پخش کرده و از سوی دیگر موفق شده است چهره‌ای جهانی از کانادا در برنامه‌ها خود ارائه کند.

لازم است به این نکته توجه داشته باشیم که در تعیین نتایج به دست آمده توسط رادیو بین‌المللی کانادا باید «تعداد ساعت‌های پخش برنامه‌ها» را در نظر گرفت. با توجه به اینکه دست‌یابی به آماری در زمینه تعداد و نوع مخاطبان گوشه‌گوشه جهان، کار دشواری است می‌توان ملاک‌های دیگری را نیز در این باره در نظر گرفت که عمده‌ترین آنها عبارتند از:

- درصد ساعت‌های برنامه‌های ماهانه که بر امواج کوتاه در مناطق تعیین شده و به زبان‌های مورد نظر پخش شده است
- درصد ساعت‌های برنامه‌های ماهانه که به نسبت تمامی شبکه‌های جهانی در کشورهای خارجی پخش شده است
- درصد مجموع ساعت‌های برنامه‌های ماهانه که با همکاری دیگر شبکه‌های جهانی ساخته شده است
- درصد ساعت‌های برنامه‌های ماهانه از مجموع برنامه‌ها که برای پخش در کشورهای خارجی در نظر گرفته شده است
- درصد مجموع ساعت‌های برنامه‌های مرتبط با اولویت‌های استراتژیک
- تعداد و اهمیت اصلاحاتی که به دلیل واکنش‌های مخاطبان یا نتایج تحقیقات، اعمال شده است
- درخواست اختصاص بودجه به برنامه‌ها
- بررسی تمایل مخاطبان به برنامه‌های این رادیو بر اساس تعداد درخواست‌ها برای اطلاعات و اخبار هفتگی اینترنتی
- رادیو بین‌المللی کانادا باید در زمینه برنامه‌سازی برای مخاطبان جهانی و تجربیات و آموخته‌های خود درباره مخاطبان، مذاکراتی دامنه‌دار و پیگیر با واسطه‌های خارجی خود داشته باشد.

این اطلاعات می‌تواند سهمی نیز در شیوه راهبرد جهانی که سازمان رادیو کانادا در پیش می‌گیرد داشته باشد.

الزامات دولتی

آنچه برای رادیو بین‌المللی کانادا اهمیت اساسی دارد، این است که در تولیدات برنامه‌ای خود همچنان بر دست‌یابی به مخاطب جهانی تأکید ورزد. چنان‌که پیش‌تر هم ذکر شد، رادیو بین‌المللی کانادا ابزاری مناسب برای ارائه چهره‌ای روشن از کانادا در جهان به شمار می‌رود. باید ارزیابی‌های آینده و بازده و نتیجه فعالیت‌های رادیو بین‌المللی کانادا را به سمت وسوی هدایت کرد. اهمیت تضمین صداقت در کار دست‌اندرکاران رادیو بین‌المللی در جای خود مطرح است، اما این دغدغه مانع از این نمی‌شود که این رادیو برای تعیین فعالیت‌ها و مسئولیت‌های خود در زمینه بازده و چارچوب ارزیابی بازده کار، کادر مسئولیتی ویژه‌ای را فراهم نکند. در حال حاضر آمارها و داده‌های کافی برای ارزیابی دقیق میزان بازده رادیو بین‌المللی کانادا در دست نیست. برای فراهم آوردن این اطلاعات لازم است تقسیم وظایف مشخص میان سازمان رادیو کانادا و رادیو بین‌المللی RCI صورت گیرد که اهم موارد آن عبارتند از:

- توضیح روشن توقعات موجود در زمینه بازده برنامه‌ها و همچنین درباره ترکیب برنامه‌های ملی و بین‌المللی
- چارچوب اداره احتمالات و معیارهای بازده
- راهکارهایی برای جمع‌آوری اطلاعات در زمینه بازده کار و انتقال این اطلاعات به واسطه‌های دولتی لازم است که روند و چارچوب تقسیم وظایف در رادیو بین‌المللی کانادا از سوی رابطان و واسطه‌های دولتی مورد قبول و پذیرش قرار گیرد

گزینه‌های تأمین بودجه

برای تأمین بودجه رادیو بین‌المللی سه گزینه مختلف وجود دارد: نخستین امکان، اختصاص اعتباری مالی از سوی پارلمان است که در صورت پذیرش، رادیو بین‌المللی باید نظارت پارلمانی اقدامات و فعالیت‌های خود را بپذیرد.

دومین گزینه، ادغام اعتبار مالی رادیو بین‌المللی در بودجه‌های سازمان رادیو کانادا است که در صورت پذیرش از سوی رادیو بین‌المللی، قدرت و نفوذ وزارت میراث فرهنگی بر این رادیو به سازمان رادیو کانادا منتقل می‌شود.

سومین گزینه، توافقی مالی با وزارت میراث فرهنگی کانادا خواهد بود که در صورت پذیرش، لازم است این وزارتخانه در ابتدا به روشنی اهداف مورد نظر، احتمالات منفی و راهبردهای کاهش این احتمالات، توقعات و پیش‌بینی‌ها در زمینه نظارت بر بازده و چگونگی تجدید و ازسرگیری همه این موارد در طول یک دوره سه تا پنج ساله را به اطلاع رادیو بین‌المللی برساند.

